

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni števnik račun št. 11.400

Nevarnost židovske penetracije

K VPRAŠANJU, KI POSTAJA AKTUALNO.

V svoji 15. številki je objavil ljubljanski »Pohod« članek »Jugoslavija — Judeja«, ki nas opozarja na nevarnost židovske penetracije v Sloveniji, ki postaja vsak dan večja in jo čutimo zlasti tu, v Mariboru, kjer rastejo židovske trgovine kakor gobe po dežju in se vrtajo židje tudi že v vse druge poklice. Članek je v celoti morda malo pretiran, a bistvo njegovih izvajanj je vendarle pravilno. Problem torej zasluži, da se seznanimo z njim tudi širša javnost. »Pohod« opisuje uvodoma ulogo židovstva pri ostalih narodih v Evropi, nato pa prehaja preko srbskih in hrvaških razmer na slovenske. »Predvojna Srbija«, pravi člankar, »je imela svoje Jevreje. Ti so živeli tako ozko povezani z narodom, da jih ni sovražil. Po prevratu se je ta položaj na mah spremenil. Prej se skoraj posrblieni Jevreji so prišli preko Zagreba in Budimpešte v stik z židovstvom, ki ima nemški žargon. To je takoj pritegnilo Jevreje in nemščina se čimbolj širi med njimi, ki pomagajo tako dvigati upliv mednarodnega židovstva čez vso Jugoslavijo. Beograd je dobil veliko invazijo nemških in madžarskih Židov.

Zagreb! Hrvati so danes na istem kakor Nemci. Židje so se že tako zajedli v njihovo telo, da so popolnoma brez moči proti tej kugi. Zagreb je danes predmestje židovskega Dunaja, drugi Leopoldstadt. Ilica je žalostna slika hrvaške propasti. Skoz in skoz sama židovska imena. Finance vse v židovskih rokah; veletrgovina in industrija istotako. Izjeme ne odtehtajo prevladujočega upliva židovstva. Uveljavljajo se židje tudi že v literaturi in umetnosti, to pa vse v ozki zvezi z nemško kulturo. Hrvatska vas je podobna gališki. Gostilničar Žid, trgovec Žid, zelenas Žid, ubog para pa hrvaški seljak.

Slovinci smo bili do prevrata načisto del. Židovstvo ni našlo pri nas ugodnih tal. Žide, ki so se pri nas uveljavljali kot trgovci, smo lahko našli na prste. Po prevratu so se razmere na mah spremenile. Premurje nam je dalo precej židovstva. So seveda danes »navdušeni« Slovenci, kakor so bili prej navdušeni Madžari. Se devotno klanjajo naši državni avtoriteti, kakor so bili po prejšnjem maggyar orszaga. Dobili smo nadalje za sosede Medmurce, kjer je Čakovce židovska metropola. Redki židje

v Ptuj, Mariboru, Celju, Ljubljani itd. so dobili naenkrat dotoka od severa in vzhoda. Pod pritiskom Hitlerja se je priselilo ogromno Židov iz Nemčije na Dunaj. Socialno-demokratska občina jim je dala zatočišče in domovinsko pravico. To pač v zahvalo, ker vzdržuje židovska visoka financa socialnodemokratsko stranko, ki edina brani Žide pred napadi germanskih arijcev. Na Dunaju pa ni zasluzk, ni nikakršne prosperitete. Kam tedaj? In prišel je glas med Izraelce, da je pot svobodna v obljubljeni deželi — Jugoslavijo. Začela se je invazija ter se vrši pod firmo tujega kapitala. Vse stare stroje iz opuščenih avstrijskih tovarnen, in deloma tudi iz češkoslovaških, so pokupili židovski spekulanti, da jih na novo instalirajo v Jugoslavijo. Mi neumni in kratkovidni jih sprejemamo z odprtimi rokami. To pa pod devizo, da potrebujemo domačo industrijo, ki naj jo oplemeni tuji kapital. Na Dunaju ve danes vsak židovski spekulat, da je Jugoslavija država, kjer se spekulantom najboljše godi. Kamor pridete, povsod se omenja Jugoslavija kot dežela prosperitete. Mi norci pa še z zaščitno carino zvišujemo dobiček teh industrij, ki spravljajo denar po svojih kanalih zopet v tujino, kjer uživa vesoljna »Mischpoche« rente od tega denarja. Tako daleč, da bi denar ostal pri nas, ljubezen zopet ne gre. Za zaslužek je Jugoslavija hvalevredna država, za nalaganje zasluženih kapitalov pa nevarna balkanska država.

Prva vpadna vrata židovske internacionalne na naši severni meji tvori Maribor. Tovarne se množe, vse pa so v židovskih rokah. Tudi glavno nameščenstvo je nemško. Žargon je nemški. Tako pomnožujejo nemško manjšino, ki je tako dobila prirastek z ljudmi, ki govorijo le nemške besede in časopise ter nemške knjige. Ker gospoda govori nemško, je seveda »noble«, da tudi ostali »folle« govori nemško. Zato se ne smemo čuditi, če danes govori že mladina zavednih Primorcev nemško. Isto sliko zasledujemo dalje proti Celju, gori na Gorenjsko in nazaj do Ljubljane. Mi pa stojimo križem rok in čakamo. Članek se zaključuje po nadaljnjih izvajanjih s klicem: Slovenski del našega naroda ne sme nikakor dopustiti židovske penetracije!

Strašna bitka pred sofijskim dvorom

DEMISIJA VLADE MUŠANOVA. — BITKA MED PROTOGEROVCI IN MIHAJLOVCI PRED DVOROM. — VELIKO MRTVIH, MED NJIMI GLAVNI UREDNIK »MAKEDONIJE«. — DRŽAVNI UDAR?

SOFIJA, 28. decembra. Zaradi odstopa zemljedelskih ministrov je sklenil ministrski predsednik Mušanov podati ostavko svojega kabineta. Danes dopoldne ob 10.30 se je Mušanov podal na dvor, kjer je podal kralju Borisu ostavko celotne vlade. Kralj Boris je ostavko sprejel, obenem pa pooblastil dosedanje vlado, da vodi vse tekoče posle do sestave nove. Takoj nato je prišel konzultirati vodilne politične osebnosti. V zvezi s tem je sprejel kot prvega predsednika sobranja Aleksandra Malinova. Konferenca v času našega poročila še traja.

V političnih krogih se domneva, da bo sedanja vladna kriza, ki jo je izzval znani sklep treh zemljedelskih ministrov, trajala precej dolgo, ker je napetost med posameznimi političnimi strankami nenavadno velika in bo zelo težko sestaviti delazmožno parlamentarno vlado.

SOFIJA, 28. decembra, ob 12.45. Vest o ostavki vlade se je danes dopoldne razširila po vsem mestu in je izzvala zlasti v krogih makedonstvujočih veliko razburjenje, ker vidijo v padcu sedanje režima nevarnost, da bi mogel priti na državno krmilo režim, ki bi jim ne bil tako naklonjen ter bi izločil njihov vpliv na vodstvo državne politike. Zato so se že dopoldne začeli zbirati pred dvorom pristaši obeh skupin makedonstvujočih, to je protogerovcev in mihalovcev. Čim je Mušanov zapustil dvor in se je izvedelo, da je vlada že podala

ostavko, je nastalo med pristaši obeh skupin prerekanje, v katerem so drug drugemu očitali, da so zakrivali ostavko vlade. Po kratkem prerekanju se je razvila pravcata poulična bitka z noži in revolverji. Streljanje je izzvalo v vsej okolici silno paniko. Trgovci so začeli naglo zapirati trgovine in vse je bežalo na varno, dočim so na drugi strani drveli proti dvoru oddelki makedonstvujočih, tako da je zavzemala borba vedno večji obseg. Policija sama jih ni mogla razgnati in je morala poklicati na pomoč vojaštvo. Ob uri, ko to poročamo, bitka še traja.

Po dosedanjih ugotovitvah je obležalo na bojišču doslej 7 mrtvih, in sicer 6 makedonstvujočih in 1 orožnik. Po mestu se širijo najrazličnejše verzije, ki jih ni mogoče kontrolirati. Govori se celo, da hočejo makedonstvujoči preprečiti, da bi prišli na državno krmilo zemljedelci ter da nameravajo, če se pokaže potreba, izvesti državni prevrat, da bi utrdili svojo nadmoč, ki je ogrožena s strani zemljedelcev.

SOFIJA, 28. decembra, ob 13. uri. Bitka pred dvorom še traja. Število ranjenih in mrtvih je zelo veliko. Med ubitimi je tudi glavni urednik glasila VMRO »Makedonije« Simeon Jafimirov, eden glavnih organizatorjev atentatov v Jugoslaviji in vodja revizionistične propagande na Bolgarskem.

Naraščanje revizionistične kampanje

INTERESANTNA IZVAJANJA PARIŠKEGA DNEVNIKA. — BUDIMPEŠTA IN SOFIJA DVA GLAVNA CENTRA.

PARIZ, 28. decembra. Včerajšnji »Quotidien« posveča svoj uvodnik revizionistični kampanji. V članku naglašajo, da sta v Budimpešti in v Sofiji dve zelo živi središči te akcije, posebno delavnost pa razvija zlasti Italija. V članku se nadalje omenjajo zadnje Mussolinijeve besede, da se more doseči gospodarska obnova srednje Evrope le z revizijo mirovnih pogojev. Med tem je pa prišel tudi Gombišev izjaven govor o reviziji prav v času, ko je ves svet slavil spo-

min na pismo Norvežana Björnsona, s katerim je bil pred 40 leti obsojen režim podjarmljenja Slovkov in Rusinov pod Madžarsko. Madžarska kampanja je vedno večja in ne dopušča upanja, da bi eventualno popustila v svojih zahtevah po povrnitvi dežel nekdanje krone sv. Štefana. Kar se pa tiče Sofije, pravi članek, živi tamkaj oborožena klika, ki razpolaga z veliko močjo, terorizira vso deželo ter vpliva na vodstvo državne politike na Bolgarskem.

Italijansko - albanski Anschluss

PARIZ, 28. decembra. Skoro vsi politični listi so včeraj objavili dunajsko vest agencije »Havas«, ki pravi, da se iz dobro obveščenega vira doznava, da je Italija povabila Albanijo, da se med obema državama sklene čim prej pogodba o carinski uniji. »Echo de Paris« prinaša to vest pod naslovom: »Izgleda, da se pripravlja italijansko - albanski »Anschluss«.

VENIZELOS MUSSOLINIJEV UČENEC.

PARIZ, 28. decembra. Včerajšnji pariški jutranji listi objavljajo vest iz Aten, v kateri poročajo, da bo bivši predsednik grške vlade Venizelos v kratkem odpotoval v Rim, kjer bo na povabilo italijanske vlade proučeval ureditev italijanske državne uprave.

VOJNA V GRAN CHACU.

LONDON, 28. decembra. Iz Assunciona poročajo, da je božično premirje med bolivijskimi in paragvajskimi četami prekinjeno in da je prišlo predsinočnim do novih spopadov na ozemlju Savedre.

MAMUTOVI ZOBJE.

LENINGRAD, 28. decembra. Ekspedicija, ki je prezimila na Wranglovo otoku, je naletela pri svojih raziskovalnih delih na 52 dobro ohranjenih mamutovih zob, ki tehtajo skupno 3000 kg.

POMLAD V DALMACIJI.

SPLIT, 28. decembra. Med božičnimi prazniki je bilo v vsem našem dalmatinskem primorju pravo pomladansko vreme. Mnogo ljudi se je kopalo v morju.

HITLER IN STRASSER.

MONAKOVO, 28. decembra. Kakor poročajo, so se božična pogačanja med Strasserjem in Hitlerjem razbila.

Sklicanje nemškega državnega zbora

PREDSEDNIKI STRANK SE SESTANEJO 4. JANUARJA, DRŽAVNI ZBOR PA BO SKLICAN ZA 11. JANUARJA.

BERLIN, 28. decembra. Za 4. januarja 1933 je sklicana seja predsednikov strank v državnem zboru, na kateri se bo razpravljala komunistični predlog, da se skliče državni zbor še pred odrešenim rokom. V parlamentarnih krogih se govori, da želijo tudi narodni socialisti, da se državni zbor skliče čimprej, ker bi se tako razčistila situacija med državnim zborom in državno vlado, pred vsem pa

da bi državna vlada podala poročilo o stanju državne blagajne in o proračunu za leto 1933. Računa se, da se bo državni zbor sestel 11. januarja. V političnih krogih se tudi računa s tem, da se vlada ne bo protivila sklicanju, ker tudi ona sama želi čim prej prelomiti razčisti položaja in bi bila rada popolnoma na jasnem o razmerju med vlado in strankami.

ROOSEVELTOV PARLAMENTER.

PARIZ, 28. decembra. »Chicago Tribune« poroča iz Newyorka, da je poslal Roosevelt pred kratkim v Evropo neko osebnost, katere imena list ne more ugotoviti. Ta osebnost naj bi izvedla tajne razgovore z različnimi politiki in finančniki v Parizu, Londonu in Rimu glede vprašanja vojnih dolgov.

RUDNIŠKA NESREČA V AMERIKI.

WASHINGTON, 28. decembra. V soboto je nastala v premogovniku Movequa (Illinois) eksplozija plina, ki je imela strašne posledice. Na mestu je bilo ubitih 39 rudarjev, še vedno pa pogrešajo 15 rudarjev. Kljub velikopotezni reševalni akciji je vodstvo rudnika prepričano, da jih ne bo več mogoče rešiti živih.

Dnevne vesti

Akcija za pohorsko železnico

Važna seja odbora. — Odstop dveh glavnih funkcionarjev. — Resna volja novega odbora za realizacijo načrta.

Dne 20. t. m. je bila v Grajski kleti važna seja upravnega in nadzornega odbora zadruga »Pohorska železnica«, na kateri je poročal podpredsednik nadzornega odbora g. dr. Levec, da sta oba zasluzna načelnika gg. dr. Juvan in dr. Senjor odložila svoje funkcije. Dejal je, da je zato glavna naloga seje, volitev dveh novih načelnikov in dveh odbornikov. Nato je prečital podpredsednik upravnega odbora g. Janko Tavčar pismi odstopenih funkcionarjev. Odbor je vzel izjavi z obžalovanjem na znanje in izrekel čemur za nesebično in požrtvovalno delo pri zadrugi iskreno zahvalo in priznanje.

V smislu zadruginih pravil sta bila pri volitvah izvoljena za načelnika oba dosedanja podpredsednika, in sicer za upravni odbor g. Janko Tavčar, za nadzorni odbor pa g. dr. Levec.

Po volitvah se je razvila živahna in stvarna diskusija, v katero so posegli vsi navzoči odborniki. Ožji odbor je sprejel nalogo in pooblastilo stopiti v stike z raznimi tvrdkami in se pogajati z njimi radi gradnje. Besede in nasveti, ki so bili izgovorjeni, izpričujejo, da ima novi odbor zadruga resno voljo, da se načrt realizira v kljub sedanjim izredno slabim in težkim gospodarskim razmeram. Napel bo vse svoje sile in skušal najti sredstva, da se uresniči želje našega obmejnega mesta, ki je v zadnjih letih mnogo izgubilo v gospodarskem, pa tudi v tujsko-prometnem ozirju. Odveč bi bilo naglašati, koliko bi pridobil Maribor z realizacijo načrta Pohorske železnice. Tega se zaveda v polni meri vsa naša javnost in je odbor prepričan, da ga bo v njegovem stremeljenju tudi še nadalje vsestransko podprla.

Iz davčne službe. V višjo položajno skupino so napredovali davčni pripravniki: Viktor Mlakar v Slovenski Bistrici, Viljem Hreščak v Šmarju pri Jelšah in Stanko Habič v Murski Soboti.

Poroka. V frančiškanski cerkvi sta se poročila Martin Štefanec, poštni uradnik, in gđc. Zora Zmrzlikarjeva, zasebna uradnica. Bilo srečno!

† Vida Primožičeva. V petek pred Božičem se je v Laškem smrtno ponesrečila uradnica OUZD gđc. Vida Primožičeva. Ko je skušala preskočiti železniški tir, jo je zagrabil stroj ter jo podrnil na tla, pri čemer je dobila smrtno poškodbo. Vida Primožičeva, ki je bila nameščena v Laškem kot blagajničarka pri kopališču, je sestra našega sokolskega prvaka Toše Primožiča. Dobro in povsod priljubljena mladenka so pokopali na Božič na laškem pokopališču.

Nove tarife za prevoz potnikov. Z Novim letom stopijo v veljavo nove tarife za prevoz potnikov in prtljage za zapadno Evropo preko Nemčije ali pa preko Predarlške. Za promet z Anglijo in prekomorskimi deželami bo veljala v tarifi petih serij tretja serija. Z uveljavljenjem te prevozne tarife se razveljavlja dosedanja iz leta 1928. in 1931.

V zadrugni register se je vpisala »Zaščita«, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Mariboru. V njeno poslovno območje spadajo med drugim: življenska zavarovanja, zavarovanja dote in sredstev za gospodarsko osamosvojitve, nadalje zavarovanja živine, premičnin in nepremičnin proti požaru, nezgodna zavarovanja in drugo.

Seja mestnega sveta bo v petek 30. t. m. v mestni posvetovalnici.

Ljudska univerza v Studencih. V četrtek 29. t. m. ob 19. uri predava gosp. učitelj Ivan Robnik o temi »Nič je in nič ni«. Resno razglabljanje v šaljivi obliki.

Strokovna šola pomočniškega zbora orisive zadruga v Mariboru opozarja cenjene dame na brezplačno friziranje v strokovni šoli v Vetrinjski ulici 11/I. nadstropje. Frizira se po najnovejših žurnalnih pod kontrolo strokovnega učitelja ob ponedeljkih, sredo in petkih od 20. do 22. zvečer. Bodite točne, ker se vrata zapirajo že ob 20.30.

Jadrarno-letalska skupina v Mariboru ima jutri v četrtek ob 20. uri redno sešatek v prostorih Aerokluba v Grajski ulici. Na sestanku se bodo jadrarni letalci pogovorili o dosežanjem delovanju ter se pripravili na delo v novem letu. Začetniki in prijatelji jadrarnega letalstva pa bodo imeli priliko seznaniti se s to panogo sporta, ker bo znani letalski strokovnjak prof. inž. Anton Kukelj iz Ljubljane predaval o gradnji jadrarnih letal.

Frankiranje pism, vloženih v nabiralnik na koroškem kolodvoru. Na svoječasno notico v »Večerniku« glede nejasnosti pri frankiranju pism, ki se vlagajo v nabiralnik na koroškem kolodvoru, razglajamo, da se morejo frankirati pisma naslovljena v Mariboru kot loco pisma z 1 Din, vsa druga pa z 1.50 Din. — Pošta Maribor 2.

Božičnica društva »Nanos«. Na božični večer je priredilo prosvetno in podporno društvo »Nanos« v mali dvorani Narodnega doma božičnico za brezposelne Primorce. Bilo je pogoščenih in obdarovanih 64 brezdomcev, tako da so tudi oni zbrani okrog božičnega drevesa, daleč od doma in svojcev lepo praznovali božični večer. Društvo »Nanos« se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pomagali, da je večer tako lepo uspel.

Božičnica v kaznilnici. Kakor doslej že 6 let, se je tudi letos priredila božičnica onim, ki jih teži strašno prekletstvo in jim poleg tega izpodjeda črv boleznijo ljubo zdravje. Po 17. uri so se zbrali v kaznilniški bolnišnici obsojenci, bolniki, pevci in goslači. Za tem so s svojim prihodom počastili prireditelje gg. uradniki z ženami, na čelu jim upravnik Vrabl z ženo. Po lepem nagovoru zavodnega zdravnika dr. Jankoviča so obsojenci zapeli nekaj primernih pesmi in zaigrali nekaj skladb, na kar so se pogostili s čajem in obdarovali s pecivom in sadjem. Eden obsojencev se je s toplimi besedami zahvalil vsem onim, ki so kljub današnjim izrednim gospodarskim razmeram pripomogli do te človekoljubne prireditve. Slavnosti se je udeležil tudi starešina državnega tožilstva g. dr. Jančič z ženo.

SILVESTROVO VRVENJE LJUDSKA VESELICA V ROŽNI DOLINI VELIKA KAVARNA

Za Pomožno akcijo mesta Maribora so darovali: Tiskarna sv. Cirila 1000 Din, Prva hrvatska štedionica, podružnica Maribor 500 Din, uradništvo podružnice Prve hrv. šted. 500 Din, tovarnar Anton Tavčar 500 Din, trgovec Avgust Zlahtič 100 Din, hišna posestnika Anton in Grete Flieger 100 Din, urar Franjo Bureš 100 Din, hišni posestnik Avgust Löschnigg 100 Din, hišni posestnik Leon Lindner 100 Din, Čeršaška tovarna lesnih snovi in lepenke 100 Din, hišni posestnik dr. Anton Badl 100 Din, pos. in plinski mojster Karl Krainz 100 Din, prof. v pokoji Karol Pribil 100 Din, slaščičar Ivan Pelikan 100 Din, zobozdravnik dr. Herman Sedej 100 Din, obratovodja Rudolf Prelesnik 100 Din, Posojilnica v Mariboru 2000 Din, hišna posestnica Marija Wochova 100 Din, hišna posestnica Frančiška Prah 100 Din, evangeliška cerkevna občina 100 Din, trgovina Meinel & Herold 100 Din, docent dr. Ivan Matko 100 Din, lekarnar Mr. Ciril Maver 100 Din, stolni kanonik dr. Jožef Mirt 200 Din in »Margo«, mariborska mlekarica in tovarna sadnih konzerv 250 Din. Iskrena hvala.

Važno za davkoplačevalce. Davčni oddelek finančnega ministrstva je naročil s posebno okrožnico davčnim upravam, naj takoj pozovejo davčne obvezance, da predložijo davčne prijave o davku na dohodnino, o davku na poslovni promet in o davku na samce z leto 1933. Rok za prijave poteče 31. januarja 1933.

Davčni urad v Kozjem. Finančni minister je odredil, da se od davčne uprave v Šmarju pri Jelšah loči teritorij okrajnega sodišča Kozje, ter da se za ta teritorij ustanovi posebna davčna uprava v Kozjem. Kozjanska občina pa mora preskrbeti davčni upravi brezplačne prostore, razsvetljavo in služabništvo. Nova davčna uprava bo pričela poslovati z novim letom.

Učni tečaj za obrtnike, trgovce in njihovo pomožno osebje. Obrtnozadružno nadzorništvo bo v bližnji bodočnosti v Mariboru organiziralo več učnih tečajev po vrsti, kakor se bo kompletiralo najmanjše potrebno število udeležencev za posamezne učne predmete. Predvideni so predvsem sledeči tečaji: 1. Predavanja za mojstrske izpitne kandidate, 20 m. 2. Obrtno knjigovodstvo in kalkulacija za rokodelce in rokodelske pomočnike, okrog 30 ur. 3. Trgovsko knjigovodstvo za trgovce in trgovske pomočnike, okrog 30 ur. 4. Modeliranje za kovinarje in kparje, okrog 24 ur. 5. Kovinsko risanje, okrog 50 ur. 6. Pouk o strelvodnih napravah, okrog 20 ur. 7. Avtogeno varjenje, 96 ur. 8. Mizarstvo risanje, okrog 40 ur. Tečaj pod 1. je brezplačen. V ostalih tečajih morajo udeleženci plačati prispevke po višini predvidenih stroškov, v kolikor ne zadostuje banovinska oziroma zborniška pripomoč. Ti prispevki znašajo običajno Din 50—100 za mojstre, polovico za pomočnike. — Predavanja pod 4., 6. in 7. bodo v podnevnem času, ostala predavanja na željo v večernih urah. Priredili se bodo najprej tisti tečaji, za katere se bo pokazalo največ zanimanja. Lahko se organizira pouk pa tudi v drugih, tu ne naštetih predmetih, ako se javi dovolj interesentov, in so za devni predlogi vsak čas dobrodošli. Pismene prijave je nasloviti na »Obrtnozadružno nadzorništvo v Mariboru (sresko načelništvo)« do 10. januarja 1933. Tam se sprejemajo tudi ustmene prijave in dajejo najpotrebnejša pojasnila.

Katastrofalen potres so zaznamovali dunajski seizmografi na letošnji božični dan ob 3. uri zjutraj v razdalji kakih 6000 kilometrov. Ognjišče potresa je najbrže na severnem Kitajskem.

Današnji trg je bil slabo založen. Cene blagu so zaradi slabega vremena in radi slabe kupčije nekoliko popustile. V splošnem pa se današnji trg ni razločeval od trga drugih dni.

Zalostna smrt. Delavec Jakob Jeromel iz Kóta pri Prevaljah je bil zadnje čase silno potr. Vse račune mu je prekrizala usoda, zato je sklenil napraviti konec svojemu trpljenju. Na Božič zjutraj so ga našli ljudje obešenega na nekem drevesu.

»Gliha vkup štrih«, tragikomedija v 1. dejanju se uprizori prvič in zadnjič v sezoni na Silvestrovem v Unionu. Igra novoosnovana dramska družina mariborskih hudoževnikov. Osebje cirkusa »Algabomo« je že prišlo z zverinami vred — zaenkraf incognito. Razvedrila bo torej več ko dovolj, za okrepčilo bo pa preskrbljeno po skrajno nizkih cenah z izvrstnim vinom v buteljkah. Na Silvestrovo v Union!

Dve žrtvi poledice. Včeraj popoldne je padel na poledenem pločniku že priletni delavec Sebastijan Lozinšek, stanujoč v Slovenski ulici. Pri padcu si je zlomil desno roko nad komolcem in so ga morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnišnico. Tja so pripeljali tudi nekega sedemletnega šolarčka iz Dobravc, ki je padel na cesti in si zlomil desno nogo nad kolenom.

Izpred sodišča. Pred malim kazenskim senatom se je zagovarjal danes dopoldne 46letni posestnik Blaž Šumenko iz Zgornje Pristave, obtožen, da je letos na Jožefovo s kolom pobil do smrti 19letnega posestnikovega sina Antona Habjaniča. Kakor navaja obtožnica, so na praznik sv. Jožefa popivali fantje v Pihlerjevi gostilni v Zgornji Pristavi. Domov grede so se stopili in so bili radi tepeža obsojenca že pred ptujskim sodiščem. Ko so prišli do Šumenkove hiše, so jeli razsajati in klicati na korajžo, kar je bilo povod, da je prišel Šumenko iz hiše s kolom in hotel fante razgnati. Pri tem je zamahnil čez pot in zadel Antona Habjaniča. Udarci je bil tako silen, da je fantu počila lobanja. Pri današnji razpravi je obtoženec krivdo zanimal. Ker pa so pričezelo obtežljivo izpovedale, ga je senat obsodil na štiri leta težke ječe ter na povračilo pogrebniških stroškov v znesku Din 2453. Kazni ni sprejel. Razpravo je vodil okrožni sodnik g. Lenart.

Obsojen ribji tat. Pred kratkim je mariborsko okrožno sodišče obsodilo nekega Štefana Peitlerja radi poskušene tatvine rib v Franskem potoku na en mesec strogega zapora in izgubo častnih pravic za dobo dveh let. Upati je, da bodo naši številni ribji tatovi sedaj malo manj predrzni.

Narodno gledališče

Repertoar.

Do sobote 31. decembra: Zaprt. Sobota, 31. decembra ob 21. uri: »Pr. belem konjičku«.

»Pri belem konjičku« na Silvestrovo. Revijska opereta »Pri belem konjičku«, ki je ob svoji mariborski premieri pridobilo polno hišo popolnoma uspela ter se je občinstvo izvrstno zabavalo, se ponovi na Silvestrovo, v soboto 31. t. m. Začetek bo ob 21. uri. Veljajo normalne glasbene cene in bloki. Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Gostovanje tenorja Petra Burje. Bivši član ljubljanske in mariborske opere, ki je bil pozneje član raznih oper ter je gostoval tudi v Berlinu, Pragi in na Dunaju z lepimi uspehi, bo v kratkem gostoval v našem gledališču. Nastopil bo kot Koltay v Abrahamovi priljubljeni opereti »Viktorija in njen huzar«, ki je v lanskem sezoni dosegla poleg »Zemlje smehljaja« največji uspeh.

Prihodnja dramska premiera bo v začetku prihodnjega tedna. Čez oder pojde drama slovitega ruskega dramatika A. N. Ostrovskega »Nevlita«. Ta tipična ruska drama spada med najbolj igrana dela ruske dramske literature. Režira J. Kovič.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki moderne zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ČETRTEK 29.

SVENGALIJEV HUMORISTIČNI VEČER VELIKA KAVARNA

Ostanite na Silvestrovo raje doma!

Pridite zopet po gramofon in plošče, ki vam jih posodi **MARIBOR SLAGER CELJE**

Slovenska 18 plošče Dečkov trg. 4

Silvestrovanje Sokola pri bratu Renčiju na Pobrežju. Na programu je več šaljivih nastopov v režiji gosp. Harastoviča, člana Narodnega gledališča v Mariboru. Začetek ob 20. (8.) uri. Vstop prost. Zdravo.

Tudi Sokol I priredi Silvestrov večer v soboto 31. t. m. v kadetnici. Velik in vesel spored. Pričetek sporeda ob pol 22. uri. Pridite vsi Sokoli in drugi, ki čutite z nami!

Vlom v mesnico. V noči od petka na soboto so neznani storilci vlomili v novo mesnico mesarja Ivana Silenška v Zgornjem Radvanju. Zlikovci so s silo odstranili okensko omrežje, se splazili v mesnico ter odnesli okrog 80 kilogramov svinjine in nekaj klobas. Mesarju Silenšku so povzročili nad 1200 Din škode.

V potok je padel. Na Božič se je vračal okrog polnoči z nekega obiska pri Sv. Kungoti proti Mariboru 32letni oskrbnik lesnega skladišča tukajšnje Felberjeve tvrdke I. Žunko proti Mariboru. V popolni temi je zgrešil pravo pot in zabredel na nekem globokem mestu v mimo tekoči potok Pesnico. V zadnjem trenutku se je še k sreči ujel za drevesno korenino in visel v ledeno mrzli vodi nad eno uro ter klical na pomoč. Končno so ga vendar slišali vaščani, ki so šli v bližini mimo in ga spravili vsega premraženega na suho in v toplo sobo, kjer si je polagoma zopet opomogel.

Tatvina. Občinski sluga Karol Valh, stanujoč v Tomšičevem drevoredu, je prijavil policiji, da mu je neznani storilec odnesel iz spalnice lesen kovčeg, v katerem je imel svoje prihranke v znesku 1500 Din, delavsko knjigo in druge listine. S plonom je tat izginil brez sledu.

Nezgoda. V Košakih je padel na poledeni cesti 24letni delavec Izidor Kolat in si zlomil pri padcu desno nogo. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v tukašnje bolnišnico.

Strel iz zasede. Ko se je v Oseku pri Mariboru 21. t. m. vračal domov 22letni posestnikov sin Anton Belina, ga je nekdo obstrelil. Fantu je obšla krogla v prsih in so ga prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno in imajo zdravniki malo upanja, da bo ostal živ.

Še enkrat Arnold Luschin in naša severna meja

IZJAVA UČITELJA VERA NA ČLANEK Dr. V. TRAVNERJA.

Hvaležen sem g. dr. Travnerju, da je v bojični številki »Večernika« — izzvanje mojih objavljenih spominov — prikazal umrlega A. Luschina kot človeka in učenjaka z znanstvenih vidikov. Prepričan sem, da so njegovi podatki za današnje čase objektivni in resnični. Po 12 letih gledamo namreč marsikaj drugače, zlasti pa čut pietete zahteva obzirnost tudi v zadevah, ki so bile nekdanj boleče.

V svojem članku sem navedel spomine iz leta 1920., kakor sem si jih zabeležil takrat, kar sem izrečno pripomnil. Ni mi bilo do dotičnih biografskih podatkov niti do ocen Luschinove osebnosti, saj so vse to objavili avstrijski in naši listi. Šlo mi je predvsem za osveženje spominov na borbo za našo severno mejo, ki je danes v veliki meri zapuščena in pozabljena.

Kdor je namreč kot učitelj in svetovalec ljudstva prebil neprestano 4 leta ob skrajni severni državni meji, takrat, ko so znanstveniki v varnem zaledju besedičili in s treznim razumom risali obmejne črte po zemljevidih slovenskega ozemlja ter predstavljali mejnike kot šahovske figure na deski, ta gleda in sodi takratno obmejno borbo z drugim merilom objektivnosti! Kakor je bila ob bežanju agitatorjev, zbiranju podpisov i. dr. borba za vsako ped zemlje na terenu polna tragike, tako se danes očitno ne more biti vseeno, kako se je za naše kraje potegoval n. pr. dr. Kovačič, kako pa A. Luschin. Zlasti ne, ko je mnogo tisoč štajerskih Slovencev ostalo še v Avstriji — ne po lastni krivdi.

»Nereelna sredstva« pri propagandi za priključitev Maribora in drugega slovenskega ozemlja k Avstriji? Težko bi o A. Luschinu vzdihal tako domnevo napram našim znanstvenikom, ki n. pr. danes gledajo v Mussolinijev genij — vzlic njegovim nereelnim ukrepom!

Nihče pa me ne more prepričati, da je poseganje A. Luschina v naše zadeve leta 1921 (!) bilo potrebno. Saj je Maribor bil takrat že tretje leto srečen in zadovoljen v Jugoslaviji! Vendar očitno A. Luschin v brošuri »Zerreiung der Steiermark« (gl. str. 66—69) kakor tudi polemika z dr. Kovačičem (str. 29 d.), najhuje pa predlogi za odcepitve (str. 85) kažejo neko nepojmljivo tendenco v našo škodo. Dr. Kovačič je vse drugače postopal in je branil našo ozemlje, ki je bilo takrat de facto in de iure že jugoslovansko!

Izgovor, da je bila Luschinova knjiga samo spomenica za mirovno konferenco, ne more držati, ker je bila sestavljena in izdana šele l. 1921, ko so pričeli postav-

ljati mejnike, kakor je bilo določeno v St. Germainu. Torej je knjiga hotela — kakor je razvidno tudi iz vsebine — doseči revizijo fiksne pogodbe. Razširjena je bila po vsem obmejnem pasu v agitacijske namene, kakor se še dobro spominjajo vsi takratni obmejni borci. V »obmejnem odseku« mariborskega okoliškega učiteljskega društva smo o Luschinovi knjigi nekoč celo razpravljali. V obmejne šole so Luschinovo knjigo prinašali otroci, češ: »Ata jo je dobil zastoj v Lučanah.« S pričami lahko podpremo dejstvo, da je samo avstrijski obmejni učitelj W. M. prejel iz Grada 30 izvodov knjige, ki se naj razpeča brezplačno v jugoslovansko obmejno ozemlje. Omenjeni učitelj mi je stvar iz kolegialnosti zaupal, meni je izročil 1 izvod, ostalo pa

je — uničil. Bil je izgnan Mariborčan, ki je v sebi čutil še nekaj slovenske krvi. Pred 2 letoma je umrl v Gradcu.

Neizpodbitno je dejstvo, da je L. propagandno delo — morda samo v ožjem krogu našega obmejnega pasa — pozročilo križe in težave, a uspeha ni imelo. Vsakdo je zmotljiv in ni izključeno, da je tudi A. Luschin kedaj pozneje uvidel nesuh svoj revizionistične akcije za časa borbe za avstrijsko-jugoslovansko državno mejo. Morda je celo obžaloval, da je nemirno valovanje poprevratne dobe kedaj celo znanstvenika zaneslo v manj znanstvene sfere politične borbenosti.

Bodi kakorkoli! Danes po 12 letih, ko je borba za našo mejo pozabljena in nas obdaja nešteto drugih skrbi, je bolje, da pozabljenje zastre tudi takratne dogodke. Prav tako zahteva čut pietete, kakor pravi g. dr. Travner, da vidimo v Arnoldu Luschinu onega znanstvenika, plemenitega in značajnega moža, ki je našemu narodu storil tudi marsikaj dobrega. Ver.

Burna občinska seja v Studencih

AKCIJA 92 HIŠNIH POSESTNIKOV. — PROTI PRORAČUNU. — NAPAČNO TOLMAČENJE VLADNE ODREDBE O VARČNOSTI V OBČINAH. — POSLEDICE?

V petek pred Božičem je studenška občina doživela sejo, kakršnih že od politično-strankarske dobe nismo več vajeni. Nad 4000 duš štejoča, večinoma proletarska občina je ena onih v naši okolici, ki se je že davno pred splošno gospodarsko krizo znala leto za letom prebijati z minimalnimi proračuni, z razmeroma neznatnimi investicijami in zadolžitvami. Zato so davkoplačevalci bili vedno manj obremenjeni kakor n. pr. v mestu ali v drugih večjih delavskih krajih. Iz teh razlogov je razumljivo tudi njihovo nerazpoloženje proti priključitvi k Mariboru. Občinska uprava se je tudi letos potrudila, da prekomerno ne obremeni prebivalstva, dobro vedoč, da je gospodarski zastoj globoko posegel med vse sloje. In vendar so nekateri davkoplačevalci s podpismi 92 hišnih posestnikov organizirali odpor proti že itak minimalnemu proračunu. Pol ure pred sejo so vložili resolucijo, ki pod krinko vladne odredbe o varčnosti v občinah posega v posamezne postavke, ne da bi se podpisani bili preje priprali o resničnosti svojih očitkov in zahtev.

Ko se na eni strani potegujejo za 10% znižanje plač edinih dveh obč. uslužbenec (druge občine s tolikim prebivalstvom jih imajo 2 krat toliko!), zahtevajo na drugi strani zvišanje nagrade varnostitelju, na tretji strani pa brutalno nastopajo proti učiteljem, ki imajo v šoli in v občinski hiši stanovanja. Posebnost svoje vrste je namreč, da naj učitelji za zakonita naturalna (slaba!) stanovanja

še doplačujejo po 300 Din na mesec; za stanovanje v občinski hiši pa kar 380 Din, dočim ima občina svoje 3 sobne prostore v — šolskem poslopju brezplačno, ne glede na zahtevo, da naj šolski prostori služijo edino šoli! Še večja nezasišlanost je v zahtevi, da naj 2 učitelja, ki službujejo v Mariboru, a stanujeta pri svojih ženah-učiteljicah v Studencih, plačala stanarino, ki jo dobijo od mariborske mestne občine, v blagajno studenške občine. Da za take zahteve ni zakonite podlage, resolucije ne briga. Ko resolucija netočno ugotavlja najeminske zaostanke v občinski hiši, se spodtika še ob nerentabilnost poslopja, ki je rešilo za Studence pošto in orožniško postajo, česar pa predlagatelji ne pomislijo. Zahteve hišnih posestnikov gredo celo tako daleč, da med drugim ne pripuščajo v proračunu niti postavke za nepredvidene izdatke v znesku 10.000 Din. Skratka: »Vsako možnost za razsipavanje treba odstraniti!«

Res ima vsak davkoplačevalec pravico, da izrazi svoje ugovore proti proračunu. Ne predvideva pa odredba finančnega ministra demagoško organiziranih akcij s podpismi od hiše do hiše. Zlasti je pri celi zadevi precejšnja porcija hudobi-je, če obširni podatki ne odgovarjajo resnici in pravici, kar vzbuja samo nerazpoloženje zlasti napram v občini službujočim osebam. To pa ni malenkost in je v nasprotju z obstoječim drž.-pravnim naziranjem.

Iz vsega zveni, da predlagateljem re-

solucije ni šlo toliko za ravnovesje v proračunu kakor za reklamiranje svojih posebnih interesov. Prav gotovo pa je, da z demagoškimi resolucijami ne bodo obvarovali svojih pozicij! Velika večina Studenčanov je v taboru onih, ki s treznim razumom, hladno razsodnostjo in z resnim delom služijo širokim narodnim plastem, četudi so tuintam potrebne — žrtve. Če bo treba, bo prva žrtev padla čimprej v neizogibni priključitvi k Mariboru. Edino tako bo v bodoče onemogočeno vsako neresno napadanje in izigravanje za lastne interese gotove manjšine, ki jo gospodarska kriza še zdaleka ni dosegla v taki meri, kakor so je deležni širši sloji studenške občine. Vsekakor bo treba z budnim očesom motriti razvoj, in delovna večina sedanje občinske uprave ima še časa dovolj, da prepreči v bodoče vsako demagoško akcijo gotovih ljudi. Občan.

Sport

Tekmovanje za prvenstvo dravske hainovine v table-tenisu priredi SK Ilirija v Ljubljani 7. in 8. januarja 1933. Pravico do tekmovanja imajo vsi v JTTS včlanjeni klubi, kakor tudi inozemski, včlanjeni v inozemskih zvezah. Prijave s prijavino je poslati najkasneje do 4. januarja na naslov: Leopold Payer, Ljubljana, Poljanska cesta 31.

ISSK Maribor, nogometni odsek, bo prirejal vsak ponedeljek keglarske večere, in sicer v Narodnem domu. Prvi večer bo v ponedeljek 2. januarja 1933 ob 20. uri. Prijatelji kluba so iskreno vabljeni!

Za nogometno prvenstvo sveta, ki ga za l. 1934 organizira Italija, bo tekmovalo okoli 47 narodov. V Italiji se bo odigralo le zadnje kolo, kjer bo nastopilo 16 narodov.

Sokolstvo

Silvestrovanje v studenškem Sokolskem domu. Studenški Sokol se bo poslovil od starega leta v Sokolskem domu. Sokolu se je posrečilo za ta večer angažirati slavnega jugoslovanskega boksarja. Nastopil bo tudi indijski fakir in hipnotizer v pisani družbi Arabcev in Kitajk. Na sporedu, ki je zelo pester, so nadeja stari in moderni plesi ter žive lutke. Prav gotovo ne bo nobenega Studenčana, ki bi se ne udeležil silvestrovanja v Sokolskem domu ter v vselem razpoloženju pozabil na vse težave in bridkosti starega leta.

Radvanjska sokolska četa je uprizorila na Stefanovo zabavno enodejanko »Kakršen gospodar, tak sluga«. Igra je uspela nad vse pričakovanje in moramo mladim diletantom le čestitati.

Jože Bačnik:

Pot usode

Ob cesti, ki vodi v mesto, stoji čedna hišica. Urejena je tako skrbno, da ne moreš mimo nje, ne da bi se ti oko zaustavilo na njej.

Ko se je rajni Janez priženil v hišo, je bila še neznatna in pokrita s slamo. Okna je imela majhna, da je bila podobna bolj čebelnaku kakor človeškemu bivališču. K zahodnemu delu je bil naslo-njen lesen hlev. Polovico prostora je zavezala krava-edinka, druga je pa bila pregrajena za svinje. Ker je bil Janez marljiv in umen gospodar, si je uredil vse po svojem okusu. Zamemarijeni vrt je postal kmalu vzoren sadovnjak, za-duščene njive pa so bile skrbno obdelane. Vsi sosedje so občudovali njegovo delo. Postal je tudi prekupčevalec. Kude-lo, poval in prodajal je poljske pridelke, sadje, suhe gobe in drugo. Po zimi je pa brnela pozno v noč mlatilnica in luščila deteljno seme. Tako si dobil pri Janezu najljepše in najboljše seme za setev te ali one vrste. Mnogo žita in raznih dru-gih pridelkov je izvozil tudi v bližnje mesto, kjer so ga poznali trgovci in branjevci. Ščasoma si je prihranil toliko, da si je sezidal novo, lepo hišo. Tik za njo je postavil prostoren hlev in svinjak. Žena Mana mu je bila dobra in razumna družica, ki ga je podpirala pri vsem. Skrbela je za dom, za dve mali hčerki in mu čestokrat tudi svetovala to in

ono. Micka je bila njena sorodnica, prišla je v hišo, ko ji je bilo jedva 10 let. Izpočetka je pasla krave in pestovala deco, ko je dorasla, je bila opora gospo-dinji. Razvila se je v bohotno vaško le-potico in za njo so se ozirali vsi fantje. Vse prošnje in moledevanja, da bi omeh-čali njeno srce — so pa bila zaman, kajti Micka se je zavedala, da jo je obdaril Stvarnik z nečem, česar jih je bore malo deležnih.

Minevali so dnevi in meseci, a tedaj je nad Janezovo streho nenadoma posegla zla usoda in mu ugrabila najdražje — skrbno ženico. Težko je prebolel ta uda-rec in le počasi se je sprijaznil z mislijo, da je vsakemu zemljanu odločeno za-pustiti dolino solz. Micka mu je odslej vodila gospodinjstvo in vzgajala otroka, sam pa se je bavil s prekupčevanjem. V hiši sta bila mir in blagostanje kot ne-koč, posebno še ko se je izvedelo, da ostane Micka kar pri hiši. V nedeljo zju-traj, ko so se ljudje vračali iz cerkve na svoja domovanja, so vsi govorili samo o zali Micki in že priletnem vdovcu Janezu, saj ju je župnik oklical kar enkrat za trikrat. Posebno mnogo so govorile vaške ženice in porogljivo so se smeja-le dekleta.

Kmalu potem je izbruhnila svetovna vojna. Janez je ostal doma in si polnil še bolj že itak tolsti mošnjiček. Naposled pa tudi njemu ni prizanesel »listič bel« in moral je oditi za drugimi. S tresočo roko in žalostnim srcem ga je dal Micki,

da ga je prečitala tudi ona.

Zadnja nedelja je bila žalostna in prazna...

V ponedeljek zjutraj se je preoblekel in se s solzami v očeh poslavljaj od žene in otrok. Imel je že tri, najmlajša Metka je bila iz drugega zakona. Micka je zapregla konjčica, prisledla k Janezu na voz in odpeljala sta se do kraja zadnjega slovesa.

Usoda je hotela, da je Janez kmalu odšel na bojišče. Odtam je poročal mladi ženi, da se ima dobro, da je daleč od doma in upa, da se kmalu vidijo... To pa je bilo tudi prvo in zadnje njegovo pismo. Revica je prebдела vse noči in čakala nanj, a zaman... Kdorkoli izmed sosedov je prišel domov, je bil deležen vprašanj: »Si videl našega Janeza?« Ta je povedal, da ga je videl na pohodu, drugi da je govoril z njim, a natančnega ni izvedela. Tako približno mesec dni po prvem obvestilu — je začudena dobila pismo z drugo pisavo. Vsa preplašena ga je odprla. Pisal ga je sosedov Fran-celj. »Janez mi je naročil, naj, če se bo kaj zgodilo, v prvi vrsti obvestim Tebe. Danes zjutraj smo imeli napad. Padlo jih je mnogo, med drugimi tudi Tvoj mož. Tam med skalami, dvesto korakov od mene, leži. Misliš sem, da je samo ranjen, a ko sem ga ob vrtniti hotel vzeti z se-boj, sem opazil, da je mrtev. Krogla mu je prebila srce. Ne bodi preveč žalostna in moli za nas!«

Micka je prejela pismo opoldne, ko je

dojila hčerko. Prebдела je, obliil jo je ur-zel znoj, zgrudila se je z otrokom vred na tla. Ko so zvečer zapeli vaški zvo-novi, so izvedeli vsi žalostno novico, da Janeza, ki je bil ponos vse vasi — ni več med živimi...

Micka je sama gospodarila naprej; šlo je vedno slabše in nekoč je potožila so-sedi, da brez moškega vendar ne gre. Zagledala se je počasi v mladega, čed-nega fanta Matevža, ki je bil zidar in reven človek in mu je bilo všeč, da se zanima za nj brika in imovita vdova. Pol leta po Janezovi smrti se je vselil k njej kot mož. Tudi on je začel kupčevati, a bil je premalo previden in je kmalu na-sedel špekulantom. In posel je šel ra-kovo pot. Pri eni sami kupčiji je izgubil petdeset tisočakov. V hišo sta lezla ne-zadovoljnost in sovraštvo. Matevž se je vdal pijančevanju in zanemarjal je vse. Micka je obupala in se je namenila v Ameriko. Odšla je v mesto, da bi si ure-dila potrebno za vožnjo v daljni novi svet. Usoda pa je hotela drugače. Tudi ona je morala umreti nasilno. V gozdu, nedaleč od ceste, so jo našli s prestrelje-no glavo...

Tužno je odjeknila novica med prebi-valstvom, a še težje je bilo Matevžu, ker je ostal sam s trojico otrok. Domačija je bila kmalu prodana — on in male sirote pa so odšle v sosednjo vas pod tujo stre-ho. Danes počivata Micka in rajna Ma-na na pokopališču tam pod prijaznim hribom. Janez pa daleč od njiju...

Radislav Rudan

Rod na razpotju

(Povest)

Toda tedaj, ko je zašlo solnce in so ugasnile čarobne barve neba, je v živo somračno globino zavela rezka sapa. Sunkovito je padla preko gorskih grebenov v hrastove meje in do ceste na Rebrnicah, razletela se po jarkih in dolinah ter zaplala na Pasji rep, Pólene in Ter. Ko se je razbil in razgubil prvi val, je gori nad Grmado zajel drugi, močnejši in se pognal za prvim. Pod njim so zatrepetali hrasti in gabri, grmovje se je šibilo, trava je medlela in smrtna groza je zajela vso pokrajino. Val za valom je butal v dolino; presledki so se krčili, silovitost razbesnelega elementa je naraščala od minute do minute. V čerih pod vrhom je tulilo in zavijalo kakor da bi grmeli topovi, žvižgalo je v mejah, vršalo in vreščalo po cestnih ovinkih ter butalo ob drevesa, plotove in hiše. Zaganjalo se je celo pri dimnikih v kuhinje, kjer so v toplih zavetjih ždeli ljudje. Vsako špranjo je poiskalo, v vsako je pihnilo in nastala je grozotna veličastna igra, ki je rastle z nočjo do razbesnelosti. Burja je podirala vse, kar ni bilo k zemlji priraščeno z jeklenimi koreninami ali pribito z nepremakljivimi temelji. Gorje vozu ali človeku, ki bi ga zajela na zbrisih, kjer so se valovi zaganjali drug v drugega, kakor da bi hoteli v enem samem trenutku izmeriti vse svoje moči.

In prav tedaj se je z razdrškega prelaza proti Rebrnicam pričela spuščati slabotna človeška postava. Že prvi valovi burje so jo zmahedrali, da se je opotekala in lovila za mlade borovce, ki so rastle nad cesto; ko pa je burja narastla in so se njeni valovi bolj in bolj besno zaganjali v belo ploščino, je človek zatrepetal in zaplesal kakor odtrgan hrastov list. Zanašalo ga je zdaj na levo zdaj na desno, a ceste se je kljub temu držal, kakor da bi vedel, da bo izgubljen, če zgreši sled. Tako se je pomikal navzdol po ovinkih sto, dvesto korakov, dokler ni prispel na goličavo, na zbris. In prav tedaj je pljusnil čez golo skalovje nov, še silovitejši val ter butnil na cesto. Ko ga je človek začutil, se je vrgel na tla in se oprijel kantona.

Burja se je zaganjala vanj, tulila, cvilila, vriskala in se krotala. Na vsak način ga je hotela odtrgati od kamna, dvigniti ga od tal in vreči doli v črno zevajočo globino. Šele ko je uvidela, da ga ne bo premagala, je odvrščala dalje ter se lotila hrastov in gabrov pod cesto. Zvijala jih je, upogibala do tal, lomila jim veje in vejice.

V premoru, ki je zazijal pred prihodnjim valom, se je človek odločil od kantona, se dvignil ter opotekajoče napotil dalje. Ujel je staro, že davno opuščeno gramozno jamo in se stisnil pod čeri, da bi si oddahnil, a komaj je bil na varnem, že je na cesti znova zatulilo. Strašno, srce pretresujoče je zavilo, zajokalo in se zasmijalo, kakor da bi se tisoč prebičanih vragov podilo proti peklu.

Človek se je zopet dvignil, dosegel cesto in onemoglo zaprosil:

»O Bog, o Bog, samo do doma me pusti; samo do tam mi še prizanesi!«

A burja ni prizanesla; zopet je pljusnila na cesto in zopet se je moral človek oprijeti rešilnega kantona. Tako je nadaljeval mukotrpno pot po Rebrnicah: postavljaj se na noge, opotekal se naprej in se zopet oprijemal kantona. Drugega za drugim se je dotikal, kakor da bi jih prešteval, in le neskončno počasi je premagoval razdalje.

A njegova borba z burjo je bila brezuspešna; moral je omagati in je omagal. Naslednjega kantona ni več dosegel, novi val je prišel prenašlo in s preveliko silo ga je zagrabil, da bi se mu bolan in slaboten, kakor je bil, mogel upreti. Pritisk ga je zrušil na tla, zvil ga kakor kup cunj ter ga pahnil čez škarpno v globino.

Padel je v travo, ki je pokrivala tesni jarek in ob ležal nepremično, kakor brez zavesti. Njegovo slabotno ječanje se je pomešalo z vreščanjem burje, in ko bi bil takrat šel gori po cesti drug človek, bi ne bil vedel ali so tisti glasovi zdihovanje človeka, zavijanje vetra ali tožba pogubljenih in v viharini noči miru iščočih duš.

»O Bog, o Bog, umrl bom...« je z muko dahnil človek in se s poslednjimi silami poskušal dvigniti. Upri se je na komolca, postavil na kolena, a vstati ni mogel. Slabost, onemoglost in bolečina sta ga zopet zrušila na tla.

(Se bo nadaljevalo.)

Poljčane

Ni se mu obneslo. Dvajsetletni Avgust E. iz Pekla je šel pred dnevi v družbi 17 letnega Jožefa V. iz Ljubične na Ljubično. Kar naenkrat sta se znašla pred hišo najemnice Frančiške Fajsove. Stanovanje je bilo zaklenjeno, pa ju to ni motilo. Kmalu sta bila edina, da ga s silo odpreta. Iz zaklenjenega kovčka je pobral E. 3 rjuhe, 2 spodnji krili, 2 spalni srajci, nekaj žepnih robcev in 70 Din, vsega skupaj v vrednosti 600 Din. Denar je izročil V-u, s perilom pa jo je mahnil k svoji izvoljenki Mariji H. češ: »Glej, vse to sem ti kupil v Mariboru.« Vesela je spravila Marija blago v omaro, kjer pa žal ni ostalo dolgo. Kajti oko postave je na ovadbo kmalu izsledilo krivca, in perilo je romalo nazaj k pravi lastnici. E. je bil po zaslišanju poslan malo za zapale slovenjebistriškega zapora.

S kolom po glavi. Posestnik Anton Mlakar iz Sp. Breznice se je tukajšnjim orožnikom potožil: da je bil te dni okrog 20. ure na občinski cesti v Dolgem vrhu napaden od 20letnega delavca Franca Ž. Udaril ga je s kolom po glavi in mu pri tem prizadel globoko rano ter ga občutno poškodoval tudi na roki. Ž. je dejanje priznal in pristavil: »Zato sem ga, ker je pred mojo hišo kričal »auf biks!«

Božičnica. Tukajšnje gasilno društvo je priredilo tudi letos za svoje člane v hotelu Baumann v Peklu prirčno božičnico. Pri tej priliki je imel na številne navzoče lep božični nagovor župan gosp. Anton Medved.

Kje je kuruza in kdaj pride? Tako vsak dan sprašujejo kmetje na občini za kurozo, ki so zanjo že pred dnevi vložili denar, ki so si ga mnogi morali za to celo izposoditi. Upati je, da bo skoro prišla, morda za Novo leto. Zdaj, ko ni druge krme za svinje itd., bi jo pač že krvavo potrebovali in prosijo merodajno mesto, naj v tem oziru čimprej nekaj ukrene!

Verska blaznost.

V neki poljski vasi blizu Bijalistoka se je dogodil nenavaden primer verske blaznosti. Lepega dne se je pojavil v vasi starejši človek, ki je nosil na ramenih velik lesen križ. Ko se je nabralo okrog čudaka precej vaščanov, je položil križ na tla in jih prosil na žive in mrtve, naj ga pribijejo nanj. Bilo pa je med vaščani res nekaj takih, ki so bili pripravljeni ušlišati njegovo prošnjo. Slekli so možakarja in ga položili na križ, da bi ga križali. Vendar se je našlo nekaj treznih vaščanov, ki so preprečili strašen verski zločin.

Razno

JA, NE POZABI.

da lahko najboljšo prodajo dobre knjige, starinske reči, kakor nakit, zlatino, srebrnino, obleko, pohištvo itd. in najcenejše kupiš v Grajski stari-narni, Trg svobode 1 4000

Sobo odda

SOBO v gospodarskem poslopiu, prazno ali opremljeno, oddam s 1. januarjem. Stritarjeva ulica 17. 4376

Lokal

NA ALEKSANDROVI CESTI št. 16 se oddajo s 1. februarjem lepi trgovski lokali z lepimi prostori za delavnico in skladišče. Vprašati v pisarni dr. Rosina. 4177

Pouk

NEMŠČINA

brez učenja posameznih besed, konverzacija, začetni pouk, trgovska korespondenca. Hiter, siguran uspeh. Poskusna lekcija Din 10.—. Naslov v upravi. 4321

Prodaj

KRASNA STAVBNA PARCELA

sredi Maribora na prodaj. Vprašati Aleksandrovo c. 13. 4375

PRVOVRSTNO VINO. novo mešano kakor rizling, burgundec, rafol, zlahtnina itd. dobite pri posestniku in vinogradniku Jakobu Duhu, Gabernik, p. Juršinci, Ptuj. Mošt je imel 18 stopinj sladkorja. Vina je na prodaj 20 hl po 2.— Din, postavljeno na kolodvor v Ptuj. 4377

Največja izbira

krasnih kaset, primernih za novoletno darilo

Prvovrstna kolonska voda

v zaprtih steklenicah in odprta na litre

Krasne doze za puder

original „Flapjak“ in vse druge predmete kakor: prvovrstne esence za izdelovanje

ruma, likerjev in punša

IVAN PEČAR.

droge — parfumerija — foto

Maribor, Gosposka ul. 11

Oglašujte!

Primerna
Novoletna
darila

v veliki izbiri

IVAN KRAVOS, MARIBOR
Aleksandrova c. 13

Na novo otvorjeno!

VIB

vinarna in bife
gostilna „Pri roži“
Koroška cesta

Prvovrstna ljutomerska sortirana vina graščine Ormož, liter p. 6.—, 8.—, 10.—, 12.— in 14 Din
silvestrovanje poznavalcev vina

Prvovrstno sadno drevje

raznih vrst:
jablane
hruške
črešnje in
breskve

visoko in nizkodebelne od-
daja po zmernih cenah

BANOVINSKA TRSNICA IN
DREVESNICA

v Kapeli, p. Slatina Radenci.
Zahtevajte ponudbo. 4340

Stari hvarski prošek

vino za praznike (okrepčilo za rekonvalescente), izbrano, več let staro vino, priporočamo vsaki hiši. Zaradi krize znižane cene: Din 16.— liter hanko, pošta Grablje ali železniška postaja Split-Metković. Po pošti pošljemo sodeček od 15 litrov. Z železnico 50 litrov in več. Vse po povzetju. Sodeček vzamemo nazaj. Poskusite ta izborni prošek, pa se boste pričali

LOVRO TUDOR, vinar, vinogradnik, Mala Grablje, Hvar, Dalmacija

Za Din 10.—

dobite originalne esence za rum

„RUMOL“

s katerim lahko sami napravite 2 litra najfinjšega ruma, kakor tudi

ve esence za liker

Preko 20 let znane specialitete

DROGERIJE

J. THUR

Maribor, Gosposka ul. 19

Ivan Pečar
fotomanufaktura

Za Novo leto

Maribor
Gosposka 11

★
Leica
novi model
in vse pripadajoče potrebščine

Voigtlander aparati

Zeiss-Ikon aparati

Doly vseh vrst

Rolleiflex
stari in novi modeli

Centriki brezplačno!

Fotomaterijal vseh svetovnih znamk!

Popust!